

## ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนราชวินิต

ศรุตยา โสคำภา\* วิวัฒน์ บุญกอบ\*\* จันทร์จารีย์ เกตุมาโร\*\*\* เกษม ชูรัตน์\*\*\*\*

### บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปาก และปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนราชวินิต เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียน ด้วยการใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยมุ่งเน้นให้นักเรียนได้ตอบข้อมูลตามความเป็นจริง โดยอธิบายรูปแบบการตอบคำถามที่ละเอียด ทั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ประกอบด้วยแจกแจงค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปาก

### ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิจัยในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ  $p < 0.01$  นำมาทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากได้ร้อยละ 24.60 ( $R^2 = 0.246$ )
2. ผลการวิจัยในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารทันตสุขภาพมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสุขภาพช่องปาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ  $p < 0.01$  นำมาทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากได้ร้อยละ 9 ( $R^2 = 0.090$ )
3. ผลการวิจัยในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยเสริมด้านการได้รับคำแนะนำสนับสนุน ด้านทันตสุขภาพจากบุคคลทางสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสุขภาพช่องปากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ  $p < 0.01$  นำมาทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากได้ร้อยละ 26 ( $R^2 = 0.266$ )

**คำสำคัญ :** พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ สุขภาพช่องปาก นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6

\* นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสุขศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

\*\* รองศาสตราจารย์ ดร., \*\*\*รองศาสตราจารย์ ดร., \*\*\*\*รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาสุขศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ติดต่อผู้พิมพ์: ศรุตยา โสคำภา\* E-mail: ssokampha@gmail.com มือถือ: 088-2489961

วันที่รับบทความ 23 กุมภาพันธ์ 2564 วันที่แก้ไขบทความ 16 มิถุนายน 2564 วันที่ตอบรับ 16 มิถุนายน 2564

## Factors Exerting Effects on Oral Health Promotion Behaviors of Prathom Sueksa Four to Six Students at Rachawinit School

Saruttaya Sokampha\*<sup>Wat Boonkop</sup>\*\* Junjaree Katemaro\*\*\* Kasem Choorat\*\*\*\*

### Abstract

In this thesis, the researcher studies factors exerting effects on oral health promotion behaviors of Prathom Sueksa Four to Six students at Rachawinit School. This research is a survey study. The research instrument was a questionnaire. The research focus on students to answer truthfully. Using techniques of descriptive statistics, the researcher analyzed the data collected in terms of percentage, mean standard deviation and analyze the factors influenced the oral health promotion behavior.

Findings are as follows:

1. The Prathom Sueksa Six students were influenced by oral health promotion behaviors at the statistically significant level of  $p < .01$  (probability less than .01), whereas oral health promotion behaviors can be predicted at 24.60 percent ( $R^2 = 0.246$ ).
2. As far as the aspect of receiving dental health information is concerned, this aspect has influenced oral health behaviors at the statistically significant level at  $p < .01$  (probability less than .01), whereas oral health promotion behavior can be predicted at 9 percent ( $R^2 = .090$ ).
3. Reinforcing factors in the aspect of receiving recommendations regarding dental health from persons in their social ambit has influenced the oral health behaviors of these students at the statistically significant level of  $p < .01$  (probability less than .01) and oral health promotion behaviors can be predicted at 26 percent ( $R^2 = 0.266$ ).

**Keywords:** Health Promotion Behaviors to Oral Health and Prathom Sueksa Four to Six students

---

\*Master's degree students Health Education Ramkhamhaeng University

\*\* , \*\*\* , \*\*\*\* Associate Professor Dr. Department of Health Education Ramkhamhaeng University

Contract the author: Ms. Saruttaya Sokampha E-mail: sokampha@hotmail.com Mobile: 0882489961

Received: February 23, 2021 ; Revised: June 16, 2021 ; Accepted: June 16, 2021

## บทนำ

โรคฟันผุเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุ จากการสำรวจพบว่าพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนนำไปสู่การเกิดโรคฟันผุของนักเรียน จากผลสัมภาษณ์ของกองทันตสาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขพบว่า อาหารที่ทำให้เกิดสภาวะโรคฟันผุได้แก่ น้ำอัดลม ลูกอม ขนมกรุบกรอบ ตามลำดับ (ธัญญรัตน์ ศรีนาค, 2551 หน้า 2) ผู้เกิดโรคจะมีอาการเจ็บปวดทรมานขณะบดเคี้ยวอาหาร หรือแม้กระทั่งมีอาการเจ็บปวดโดยที่ยังไม่ได้มีการขยับ หรือเคลื่อนไหวร่างกายแต่อย่างใด สาเหตุเกิดจากเชื้อ โรคได้กัดกินทำลายเนื้อฟันจนเข้าไปลึกถึงชั้นเนื้อฟัน และโพรงประสาทในบางรายอาจมีอาการอักเสบเป็นหนองร่วมด้วยจนทำให้ต้องเสียฟันแท้ไป และเกิดปัญหาอื่นตามมา

กรอบแนวคิดจาก PRECEDE-PROCEED Model เป็นโมเดลสำหรับวางแผนโดยประยุกต์ศาสตร์ต่าง ๆ หลายศาสตร์ เช่น ระบาดวิทยา สังคมวิทยา พฤติกรรมศาสตร์ การศึกษา จิตวิทยา แพทย์ศาสตร์ และการบริหารสาธารณสุข เข้ามาร่วมในการวางแผนในแต่ละระยะของการทำงาน และโมเดลนี้มีพื้นฐานลักษณะคล้ายแผนการรักษาและวินิจฉัยทางการแพทย์ซึ่งมีกระบวนการวินิจฉัยทางการศึกษาเป็นแผนกลวิธีเพื่อใช้วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสุขภาพหรือสาเหตุของพฤติกรรม โดยวิเคราะห์ปัญหาเพื่อการวางแผนสุขภาพศึกษา (พรสุข หุ่นรินทร์, 2545)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจนำกรอบแนวคิดจาก PRECEDE-PROCEED Model มาประยุกต์ใช้เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนราชวินิต เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทันตสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตให้เป็นอย่างดี

## วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปาก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนราชวินิต
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปาก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนราชวินิต

## วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปาก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนราชวินิต

### ประชากร กลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนราชวินิต จำนวน 1,307 คน ในปี พ.ศ. 2560
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนราชวินิต จำนวน 300 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็น (probability sampling)

### 2.1 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของเครซีและมอร์แกน

$$n = \frac{x^2 N p (1-p)}{e^2 (N-1) + x^2 p (1-p)}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

$\chi^2$  = ค่าไคส-แควร์ ที่ df เท่ากับ 1 และระดับความเชื่อมั่น 95% ( $\chi^2 = 3.841$ )

p = สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร (ถ้าไม่ทราบให้กำหนด p = 0.5)

$$n = \frac{x^2 N p (1-p)}{e^2 (N-1) + x^2 p (1-p)}$$

$$n = \frac{3.841 \times 1,307 \times 0.5 \times 0.5}{(0.5)^2 \times (1,307-1) + 3.841 \times 0.5 \times 0.5}$$

n = 296.7

จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนเท่ากับ 296.7 หรือประมาณ 297 คนเพื่อป้องกันการคลาดเคลื่อนจึงเพิ่มตัวอย่างอีก 10% = 2.9 หรือประมาณ 3 คน รวมได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 300 คน

2.2 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบจัดชั้น/แบ่งภูมิ (stratified sampling) ในการสุ่มตัวอย่างโดยมีการดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ใช้ระดับชั้นปีที่เรียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้น

ขั้นที่ 2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นโดยใช้สูตรคำนวณสัดส่วน ดังนี้

(สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2551 หน้า 19)

$$n_i = \frac{N_i \times \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่างรวม}}{N}$$

n<sub>i</sub> = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละชั้นภูมิ

N<sub>i</sub> = สมาชิกประชากรของแต่ละชั้นภูมิ

N = จำนวนของสมาชิกรวมของประชากรทั้งหมด

หาค่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละชั้นภูมิดังนี้

ตาราง 1 กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาวิจัจำแนกชั้นเรียน

| ชั้นประถมศึกษาปีที่ | จำนวนนักเรียนทั้งหมด<br>(คน) | กลุ่มตัวอย่างจากการ<br>คำนวณ | จำนวนกลุ่ม<br>ตัวอย่าง (คน) |
|---------------------|------------------------------|------------------------------|-----------------------------|
| 4                   | 415                          | 95.25                        | 95                          |
| 5                   | 434                          | 99.61                        | 100                         |
| 6                   | 458                          | 105.12                       | 105                         |
| รวม                 | 1,307                        | 300                          | 300                         |

ขั้นที่ 3 เลือกตัวอย่างหลังจากการแบ่งชั้นภูมิอีกครั้งด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) โดยการจับฉลากเลือกนักเรียนให้ครบ 300 คน

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปาก แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล (personal factors) เป็นชุดคำถามแบบเลือกตอบและเติมคำ จำนวน 2 ข้อ ประกอบด้วย เพศ และระดับการศึกษา

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยเอื้อ (enabling factors) ประกอบด้วยคำถามด้านการรับข้อมูลข่าวสารทันตสุขภาพ จำนวน 10 ข้อ และด้านการได้รับการทันตสุขภาพ จำนวน 10 ข้อ เป็นชุดคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) เกณฑ์การแบ่งและแปลผลระดับการพิจารณาจากค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ Best (1988, p. 82)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามปัจจัยเสริม (reinforcing factors) ประกอบด้วยคำถามด้านการรับ

คำแนะนำสนับสนุนด้านทันตสุขภาพจากบุคคลทางสังคม จำนวน 15 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างเองตามกรอบแนวคิดความเชื่อด้านสุขภาพ ข้อคำถามด้านบวก 8 ข้อ และข้อคำถามด้านลบ 7 ข้อ เป็นชุดคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) เกณฑ์การแบ่งและแปลผลระดับการพิจารณาจากค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ Best (1988, p. 82)

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนราชวินิต จำนวน 15 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นเองตามกรอบแนวคิดความเชื่อด้านสุขภาพ ข้อคำถามด้านบวก 7 ข้อ และข้อคำถามด้านลบ 8 ข้อ คำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) เกณฑ์การแบ่งและแปลผลระดับการพิจารณาจากค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ Best (1988, p. 82)

### การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปาก โดยใช้แบบสอบถาม เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 โรงเรียนราชวินิต

### สรุปผลการวิจัย

วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนราชวินิต ได้แก่ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยเอื้อและปัจจัยเสริม รายละเอียดตามข้อมูลที่ปรากฏ (ดูตาราง 2 – 4)

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณปัจจัยส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปาก

| ตัวแปรพยากรณ์         | ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย |      |       | t     | p value |
|-----------------------|-------------------------|------|-------|-------|---------|
|                       | B                       | SE   | Beta  |       |         |
| ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 | 0.28                    | 0.83 | 0.21  | 3.43  | 0.001   |
| ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 | -0.18                   | 0.85 | -0.13 | -2.13 | 0.034   |

$P < .05$ ,  $R = 0.309$ ,  $R^2 = 0.096$ ,  $Adjusted R^2 = 0.090$ ,  $SE_{est} = 0.593$

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ตัวแปร คือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยตัวแปรทั้ง 2 ร่วมกันพยากรณ์ ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากของปัจจัยส่วนบุคคล ได้ร้อยละ 9 ( $Adjusted R^2 = 0.090$ ) มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ( $SE_{est} = 0.59$ )

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณปัจจัยเอื้อมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปาก

| ตัวแปรพยากรณ์                                                  | ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย |      |      | t    | p value |
|----------------------------------------------------------------|-------------------------|------|------|------|---------|
|                                                                | B                       | SE   | Beta |      |         |
| ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับทันตกรรมจากสื่อวิทยุ                     | 0.09                    | 0.03 | 0.20 | 2.95 | 0.003   |
| นักเรียนได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์การแปรงฟันจากทางสาธารณสุขทุกปี | 0.12                    | 0.04 | 0.15 | 2.83 | 0.005   |
| เมื่อนักเรียนมีภาวะเสี่ยงเป็นโรคทางทันตกรรม                    | 0.11                    | 0.04 | 0.13 | 2.41 | 0.016   |
| นักเรียนได้รับการรักษาทันที่                                   | 0.08                    | 0.03 | 0.18 | 2.65 | 0.008   |
| ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับทันตกรรมจากสื่อสิ่งพิมพ์                 | 0.09                    | 0.04 | 0.11 | 2.07 | 0.039   |

$P < .05$ ,  $R = 0.516$ ,  $R^2 = 0.266$ ,  $Adjusted R^2 = 0.254$ ,  $SE_{est} = 0.537$

จากตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเอื้อที่มีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 ตัวแปร คือ ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับทันตกรรมจากสื่อวิทยุ นักเรียนได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์การแปรงฟันจากทางสาธารณสุขทุกปี เมื่อนักเรียนมีภาวะเสี่ยงเป็นโรคทางทันตกรรม นักเรียนได้รับการรักษาทันที่ ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับทันตกรรมจากสื่อสิ่งพิมพ์ และนักเรียนได้รับการตรวจสุขภาพฟันทุกปีไม่เคยขาด โดยตัวแปรทั้ง 5 ร่วมกันพยากรณ์ ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากของปัจจัยส่วนบุคคล ได้ร้อยละ 25.4 ( $Adjusted R^2 = 0.254$ ) มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ( $SE_{est} = 0.53$ )

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณปัจจัยเสริมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปาก

| ตัวแปรพยากรณ์                                                                    | ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย |      |      | <i>t</i> | <i>p</i> value |
|----------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|------|------|----------|----------------|
|                                                                                  | B                       | SE   | Beta |          |                |
| โรงเรียนให้นักเรียนแปรงฟันหลังรับประทานอาหารกลางวัน                              | 0.12                    | 0.02 | 0.31 | 5.21     | 0.000          |
| ทันตแพทย์แนะนำการใช้ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่นักเรียนไม่เคยใช้ (ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับฟัน) | 0.05                    | 0.02 | 0.14 | 2.43     | 0.016          |
| เพื่อนของนักเรียนแนะนำสถานที่ดูแลรักษาฟันให้แก่ นักเรียน                         | 0.73                    | 0.02 | 0.18 | 3.05     | 0.002          |
| ทันตแพทย์สอนการแปรงฟันอย่างถูกวิธี                                               | 0.07                    | 0.02 | 0.14 | 2.82     | 0.005          |

$P < .05$ ,  $R = 0.603$ ,  $R^2 = 0.363$ ,  $Adjusted R^2 = 0.355$ ,  $SE_{est} = 0.499$

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเอื้อที่มีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ตัวแปร คือโรงเรียนให้นักเรียนแปรงฟันหลังรับประทานอาหารกลางวัน ทันตแพทย์แนะนำการใช้ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่นักเรียนไม่เคยใช้ (ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับฟัน) เพื่อนของนักเรียนแนะนำสถานที่ดูแล รักษาฟันให้แก่ นักเรียน และทันตแพทย์สอนการแปรงฟันอย่างถูกวิธีโดยตัวแปรทั้ง 4 รวมกันพยากรณ์ ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากของปัจจัยส่วนบุคคล ได้ร้อยละ 35.5 ( $Adjusted R^2 = 0.355$ ) มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ( $SE_{est} = 0.49$ )

### อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนราชวินิต เป็นกาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนราชวินิต วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ประกอบด้วยการแจกแจงค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปาก พบข้อมูลที่น่าสนใจมีดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพช่องปากของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4-6

ผลการวิจัยในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ  $p < 0.01$  นำมาทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากได้ร้อยละ 24.60 ( $R^2 = 0.246$ )

สมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยเอื้อมีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพช่องปากแตกต่างกันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ผลการวิจัยในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารทันตสุขภาพมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสุขภาพช่องปาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ  $p < 0.01$  นำมาทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากได้ร้อยละ 9 ( $R^2 = 0.090$ )

สมมติฐานข้อที่ 3 ปัจจัยเสริมมีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพช่องปากแตกต่างกันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ผลการวิจัยในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยเสริม ด้านการได้รับคำแนะนำสนับสนุนด้านทันตสุขภาพจากบุคคลทางสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสุขภาพช่องปาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ  $p < 0.01$  นำมาทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากได้ร้อยละ 26 ( $R^2 = 0.266$ )

### ข้อเสนอแนะการวิจัย

ผลจากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนราชวินิต ครั้งนี้พบว่านักเรียนมีปัจจัยเสี่ยงต่อโรคฟันผุ เนื่องจากระดับการศึกษา การรับข้อมูลข่าวสารทันตสุขภาพ การได้รับบริการทันตสุขภาพ การรับคำแนะนำสนับสนุนด้านทันตสุขภาพจากบุคคลทางสังคม เป็นส่วนที่สำคัญที่จะทำให้ให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญในการดูแลสุขภาพช่องปากของตนเอง

### เอกสารอ้างอิง

- ธัญญรัตน์ ศรีนาค. 2552. การศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่ออนามัยช่องปากที่มีผลต่อการเกิดโรคฟันผุของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ในเขตรับผิดชอบของสถานีอนามัยตำบลหัวนา อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี (ปริญญาานิพนธ์ สาขาสาธารณสุขศาสตร์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พรสุข หุ่นิรันดร์. 2545. พฤติกรรมศาสตร์ทางสุขศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ-ประสานมิตร, ภาควิชาสุขศึกษา.